

Casus Wetenschappelijke Integriteit

2023

Onzorgvuldig handelen door een onjuiste verwerking van gegevens – beklagde 1 niet medeverantwoordelijk – geen schending van de wetenschappelijke integriteit

Technische Universiteit Delft

1 Onderwerp van de klacht

De klacht betreft een mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit door vermeende onregelmatigheden in de verwerking van experimentele data.

2 Korte omschrijving van de procedure

Het College van Bestuur van de TU Delft ("CvB") heeft op 21 februari 2023 het advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de TU Delft ("CWI") ontvangen dat ziet op een mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit door [beklaagde 1] en [beklaagde 2]. Op 1 en 2 juni 2023 heeft het CvB van de Beklaagden zienswijzen ontvangen in reactie op een concept van het aanvankelijk oordeel van het CvB [...]. Het CvB heeft in overeenstemming met artikel 5.1 van de Klachtenregeling wetenschappelijk integriteit TU Delft (de "**Klachtenregeling**") op 11 juli 2023 zijn aanvankelijk oordeel vastgesteld.

Naar aanleiding van het aanvankelijk oordeel is er geen verzoek op grond van artikel 5.2 van de Klachtenregeling gedaan aan het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit ("**LOWI**") om daarover een advies uit te brengen. Het CvB heeft daarom op 7 november 2023 het definitief oordeel vastgesteld, en heeft geen aanleiding gezien om in het definitief oordeel af te wijken van het aanvankelijk oordeel.

3 Samenvatting van het advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit aan het College van Bestuur

De CWI concludeert dat er sprake is geweest van een onjuiste verwerking van gegevens ("*inappropriate handling of data*") door [beklaagde 2]. [Beklaagde 1] kan volgens de CWI als leidinggevende van [beklaagde 2] en coauteur van de publicatie medeverantwoordelijk worden gehouden voor deze onjuiste verwerking van gegevens. De werkomstandigheden maakten deze onjuiste verwerking volgens de CWI mogelijk, of maakten het in ieder geval moeilijk voor andere betrokken auteurs om deze op te merken op een moment dat deze nog kon worden voorkomen. Er had volgens de CWI in een vroeger stadium van het onderzoek meer aandacht uit moeten gaan naar de normen en standaarden van verantwoord onderzoek en de passende omgang met gegevens. De belangrijkste beweringen in de publicatie zijn echter nauwelijks aangetast door deze onjuiste dataverwerkingen. Toch kunnen deze verwerkingen niet als simpele fouten kunnen worden aangemerkt, deze moeten worden aangemerkt als misstanden. De CWI adviseert het CvB te oordelen dat hier sprake is van onzorgvuldig handelen dat kan worden gekwalificeerd als bedenkelijk gedrag in de zin van de Nederlandse Code Wetenschappelijke Integriteit 2018 ("**Code 2018**") en dat zowel [beklaagde 2] als [beklaagde 1] moet worden toegerekend.

Vervolgens doet de CWI drie aanbevelingen. Ten eerste moet het interpreteren van ruwe meetgegevens door één enkele onderzoeker zonder voldoende kwaliteitscontroles worden voorkomen.

Hoofdonderzoekers moeten erop toezien dat selecties van meetgegevens worden gedocumenteerd en gerechtvaardigd naar de lezers van een publicatie. Er moet juist bij onderzoeksinstituten die zich richten

op [...] voldoende aandacht zijn voor datamanagement, (onderzoeks-)ethiek en wetenschappelijke integriteit. Nader onderzoek naar de drie andere papers [...], die aanleiding gaf voor het Advies van de CWI, is volgens de CWI niet nodig of wenselijk. Dit omdat het zeer waarschijnlijk is dat ten aanzien van deze publicaties tot soortgelijke conclusies zal worden gekomen. Verder onderzoek zonder formulering van een klacht door anderen – zoals ook bij het Advies gebeurde – vergt onevenredig veel werk voor de CWI. Het zou ook een grote belasting betekenen voor de betrokken onderzoekers.

4 Zienswijzen van de Beklaagden en reactie van het CvB

Beklaagden zijn in de gelegenheid gesteld om hun zienswijzen te geven op het concept-aanvankelijk oordeel. Deze zienswijzen worden hierna samengevat.

Zienswijze [beklaagde 2]

De zienswijze van [beklaagde 2] stelt voorop dat het proces dat de CWI heeft doorlopen schadelijk is geweest voor zijn gezondheid en voor zijn academische carrière. Er is zijns inziens sprake van een onzorgvuldig en *unfair* proces. [Beklaagde 2] stelt zich op het standpunt dat zijn positie [...] wordt overschat, en dat hij geen ervaring had met het type metingen dat [...] werd gedaan. Bovendien stelt hij dat de manier waarop hij data verwerkte in die periode [...] de normale gang van zaken was, en dat meerdere onderzoekers op dezelfde manier werkten. [Beklaagde 2] was bovendien niet goed op de hoogte van de door de CWI ingeschakelde deskundigen of hun bevindingen. Het CvB zou dit moeten onderkennen. Het beweerdelijk onzorgvuldige gedrag kan hem niet worden aangerekend.

Zienswijze [beklaagde 1]

[Beklaagde 1] benadrukt in de zienswijze dat het CWI-advies niet zorgvuldig tot stand is gekomen. [Beklaagde 1] noemt (i) het grote tijdverloop (ii) het feit dat de klachtomschrijving van de CWI de belangrijkste reden voor het terugtrekken van de publicatie [...] niet meeneemt (iii) dat [beklaagde 1] tot het verschijnen van het advies niet zeker wist of hij beklaagde was (iv) [beklaagde 1] niet goed en te laat geïnformeerd is over de deskundigenrapporten, en (v) dat het advies is gebaseerd op speculatie voor zover er wordt verondersteld dat er (te) grote druk was binnen het team van [beklaagde 1] om te presteren. [Beklaagde 1] meent dat het CvB de CWI niet zou moeten vragen nog nader onderzoek te doen en daarnaast dat de klachtprocedure kritisch moet worden herzien.

Reactie CvB op zienswijzen

Op basis van het CWI advies en de aanvullende stukken stelt het CvB vast dat de CWI in algemene zin op zorgvuldige wijze onderzoek heeft gedaan naar de klacht en dat de conclusies van de CWI gedragen worden door het onderzochte feitenmateriaal en als adequaat gemotiveerd kunnen worden beschouwd. Het CvB waardeert ook de werkzaamheden die de door de CWI geraadpleegde experts hebben verricht. Eventuele procedurele onvolkomenheden hebben geen materiële betekenis en zijn mede op basis van de onverplichte zienswijzemoogelijkheid hersteld. Dit wordt hierna toegelicht.

Het CvB gaat niet voorbij aan de procedurele bezwaren die door zowel [beklaagde 1] als [beklaagde 2] geuit zijn. Het laat onverlet dat het CvB er belang aan hecht dat de CWI de procedurele rechten van alle betrokkenen in een klachtprocedure in acht neemt en beschermt, in overeenstemming met de Klachtenregeling. Het CvB heeft daartoe ook een plicht op grond van artikel 6 van de Klachtenregeling. Juist daarom heeft het CvB ook nog onverplicht om zienswijzen gevraagd aan de Beklaagden om een extra waarborg te hebben dat het CvB een zorgvuldig besluit neemt.

Het CvB wordt in dit definitief oordeel echter geacht op grond van het CWI-advies een oordeel te vellen over een mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit. Het CvB stelt voorop dat de bezwaren die worden geuit in deze zienswijzen in hoofdzaak procedureel van aard zijn. Er worden vrijwel geen inhoudelijke argumenten aangedragen die de conclusie van de CWI, dat er hier sprake is geweest van onzorgvuldig handelen door [beklaagde 2], weerspreken. Op grond van het dossier, en in het bijzonder het

Advies en de zienswijzen van de Beklaagden, ziet het CvB daarom geen aanleiding om van die inhoudelijke conclusie van de CWI af te wijken. Het CvB wijkt wel af van de conclusie ten aanzien [beklaagde 1] (zie hierna [...]).

Het doel van de Klachtprocedure is om materieel te toetsen of sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit. Het is – zo blijkt ook uit het Advies zelf – voor de CWI een zware belasting om deze toets [...] zorgvuldig te volbrengen. De CWI moet daarvoor vele betrokkenen raadplegen, deskundigen aanzoeken, en een oordeel vellen over [...]. Het CvB waardeert de inspanningen van de CWI op dat vlak, niet in de laatste plaats omdat die inspanningen worden verricht in een procedure die in toenemende mate juridiseert.

Het CvB verwacht echter dat de complexiteit van wetenschappelijke integriteitsklachten niet zal afnemen. Om die reden en mede in het licht van de zienswijzen van de Beklaagden is het CvB met de CWI en andere betrokkenen in gesprek en beziet het CvB of en zo ja hoe de klachtprocedure en / of de CWI kan worden verstevigd op een manier die de procedurele rechten van beklagden en betrokkenen nog beter kan waarborgen.

5 Definitief oordeel van het College van Bestuur van 7 november 2023

Oordeel op het handelen van Beklaagden

Het CvB heeft naar aanleiding van het Advies geconstateerd dat er geen sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit door de Beklaagden. Het CvB volgt het Advies en neemt dat over in zijn definitief oordeel voor zover dit betreft de kwalificatie van de feiten en het oordeel ten aanzien van [beklaagde 2]. Het CvB wijkt na raadpleging van de adviespraktijk van het LOWI echter af van het Advies voor zover dit [beklaagde 1] betreft. [Beklaagde 1] wordt niet verantwoordelijk gehouden voor het onzorgvuldig handelen van [beklaagde 2] bij de dataverwerking voor deze publicatie. Dat wordt hierna puntsgewijs uitgelegd.

- In de eerste plaats staat voor het CvB de verantwoordelijkheid van [beklaagde 2] in deze kwestie voorop. [Beklaagde 2] was een ervaren kracht in het team van [beklaagde 1] waarin hij een leidinggevende functie had bij het uitvoeren van metingen en de verwerking van de gegevens die uit die metingen kwamen. [beklaagde 2] was een Postdoctoraal onderzoeker en had zijn PhD [...]. Een leidinggevende als [beklaagde 1] moet – alle controlemechanismen in acht nemend – tot op een zekere hoogte kunnen vertrouwen op het werk van ervaren onderzoekers in zijn team, zoals [beklaagde 2] in deze situatie was. Hoe meer ervaring een onderzoeker heeft, hoe meer een leidinggevende op zijn werk kan en mag vertrouwen.
- Daarnaast speelt een rol dat deze publicatie geen baanbrekend en theorie-bevestigend onderzoek betrof. Hoewel die omstandigheid de hoofdonderzoeker of leidinggevende niet ontslaat van zijn (controle)verantwoordelijkheden, kan er in het geval van meer 'mainstream' onderzoeksresultaten ook minder aanleiding zijn om deze resultaten nog in detail na te lopen. Zeker wanneer deze onderzoeksresultaten worden gepresenteerd door de meest senior onderzoeker in een onderzoeksteam.
- Ook hebben de door de CWI geraadpleegde deskundigen vastgesteld dat het niet-transparante "masseren" (*massaging*) van de data door [beklaagde 2], waarmee hij deze te "rooskleurig" (*too rosy*) voorstelde, onacceptabel is, maar de hoofdconclusies van de publicatie niet aantasten. Met of zonder deze rooskleurige voorstelling van zaken was er voor [beklaagde 1] dus wetenschappelijk geen directe aanleiding om het gerechtvaardigde

vertrouwen dat hij in [beklaagde 2] had te doorbreken. [Beklaagde 1] had – anders gezegd – geen aanleiding om de figuren van [beklaagde 2] te wantrouwen.

- Een belangrijk aspect is ten slotte dat [beklaagde 1] bij deze publicatie geen "*corresponding author*" was. Dat is een rol die een aanvullende verantwoordelijkheid met zich meebrengt maar die in dit geval werd vervuld door [corresponding author]. [corresponding author] was echter niet betrokken bij de metingen gedaan door [beklaagde 2], en was daar ook niet verantwoordelijk voor. [Beklaagde 1] was wel verantwoordelijk voor het deel van het onderzoek dat [...] plaatsvond.

Dat [beklaagde 1] niet verantwoordelijk wordt gehouden voor het onzorgvuldig handelen van [beklaagde 2] in deze betekent niet dat het CvB meent dat [beklaagde 1] als hoofd van de [...] -groep geen verantwoordelijkheid droeg voor het onderzoek dat daar werd gedaan. Ook blijken uit het Advies signalen over de kennelijke druk die er bij de onderzoeksgroep van [beklaagde 1] bestond om in de bewuste periode tot resultaten te komen. Deze signalen waren het CvB al bekend geworden naar aanleiding van [...] en deze signalen trekt het CvB zich aan.

De verklaringen van drie onderzoekers uit het team van [beklaagde 1], [...] weerspreken die signalen in de ogen van het CvB in onvoldoende mate. Uit deze verklaringen blijkt enerzijds dat de onderzoekers die de verklaringen hebben opgesteld zich zeer gewaardeerd en welkom voelden onder de leiding van [beklaagde 1] en zich onder en door zijn bevlogen leiding en ondersteuning hebben kunnen ontwikkelen in het onderzoeksveld. Anderzijds tonen deze verklaringen de hoge mate van competitie die in de bewuste periode aanwezig was. Bij sommige onderzoekers leidde dit tot stress vanwege een race naar resultaten die uiteindelijk tot de onregelmatigheden heeft geleid die nu onbestreden zijn. Dat trekt het CvB zich dus aan.

Het CvB hecht eraan dat onderzoekers binnen de universiteit in relatieve rust onderzoek kunnen doen en kunnen presenteren en daarbij de integriteitsnormen te allen tijde in acht nemen. Voor de borging daarvan is het bestuur van de universiteit eindverantwoordelijk. Juist daarom is er [...] vanuit het CvB een institutionele reactie gekomen alsook vanuit [...] teneinde de naleving van integriteitsnormen en integere gegevensverwerking te bevorderen. Naar aanleiding van de aanbevelingen van de CWI in dit Advies zal het CvB die reactie nog eens tegen het licht houden. Zie in dat kader ook hierna het oordeel van het CvB ten aanzien van de aanbevelingen (i) en (ii) van de CWI.

Oordeel ten aanzien van de aanbevelingen

De eerste twee aanbevelingen van de CWI zien op het versterken van de controlemechanismen bij het doen van onderzoek en het versterken van een gezond onderzoeksklimaat met voldoende aandacht voor ethiek en wetenschappelijke integriteit. Deze aanbevelingen ondersteunt het CvB. In de laatste jaren zijn er al de nodige veranderingen doorgevoerd [...]. Het CvB zal zich inspannen om voor zover daar aanleiding toe is deze aanbevelingen nog verder te implementeren aan de TU Delft.

De derde aanbeveling van de CWI luidt dat nader onderzoek [...] niet nodig of wenselijk is. Ook de zienswijze van [beklaagde 1] benadrukt dat nader onderzoek niet gewenst is.

Het CvB meent dat alleen een oordeel over de wetenschappelijke integriteit van de auteurs van een publicatie kan worden gegeven wanneer aan een dergelijk oordeel een onderzoek ten grondslag ligt door de CWI op grond waarvan de CWI het CvB adviseert. Dit volgt ook uit de Klachtenregeling. Het CvB is daarom van mening dat conform het verzoek van het CvB aan de CWI ook [...] in principe zouden moeten worden onderzocht, alvorens hij daar een oordeel over kan vellen. In dit geval ligt dat echter anders. De grondslag voor deze klachtprocedure is gelegen in een verzoek van het CvB aan de CWI, naar aanleiding van [...]. Gelijktijdig met de CWI heeft [...] ook intern onderzoek gedaan naar [...]. De CWI

maakt ook in het advies melding van dit interne onderzoek. Het CvB heeft onlangs [...] bericht gekregen waarin [...] naar aanleiding van voormeld intern onderzoek [de] melding over [...] intrekt omdat het belang bij nader onderzoek naar die publicaties is komen te vervallen. De resultaten van dit interne onderzoek zijn blijkens [...] als volgt:

Binnen [...] zijn de [...] publicaties nader onderzocht en daarbij zijn meerdere onregelmatigheden vastgesteld. De oorspronkelijke data sets zijn geïnventariseerd en gedeeld via publiek toegankelijke online dataplatforms [...].¹ Ook de door [...] vastgestelde onregelmatigheden zijn [online] gedeeld. Voor twee van de [...] publicaties heeft ook een zogeheten [...] proces plaatsgevonden georganiseerd door de editors van de tijdschriften waarin deze publicaties zijn verschenen. Daarbij zijn ook onafhankelijke experts betrokken. Voor deze publicaties geldt dat er naar aanleiding van de [...] momenteel een correctie dan wel een retractie (en her-publicatie) wordt voorbereid. Dit proces leidt ertoe dat [...] de wetenschappelijke gemeenschap goed is geïnformeerd over de data, de selectie van data, het verwerken van de data en over de wijze waarop deze data zijn gepresenteerd in de [...] publicaties. Op grond van openbare gegevens is nu volstrekt duidelijk welke fouten zijn gemaakt op technisch vlak en bij de presentatie van data. Externe experts hebben [...] geoordeeld dat er geen sprake is geweest van onregelmatige selectie van data. [...] concludeert dat daarmee voor de wetenschappelijke gemeenschap voldoende duidelijk is geworden hoe de onregelmatigheden hebben kunnen gebeuren, en wie daarbij ruwweg welke rol had. Daarmee is het belang aan het nader onderzoek door de CWI naar de [...] publicaties komen te ontvallen en daarom is de melding ingetrokken.

Het CvB heeft van het bericht van [...] kennisgenomen en geconcludeerd dat in die omstandigheden opvolging kan worden geven aan aanbeveling (iii) van de CWI. De grondslag voor nader onderzoek door de CWI komt met het intrekken van de melding formeel te vervallen. Uit het bericht van [...] blijkt bovendien dat het onderzoek dat de CWI zou kunnen doen, al op zeer zorgvuldige wijze is gedaan door [...]. Daarmee vervalt ook materieel de grondslag om nader onderzoek te doen. Ten slotte hecht het CvB er veel waarde aan dat het nadere onderzoek op transparante, voor het (wetenschappelijke) publiek kenbare wijze is gedaan. Nader onderzoek door de CWI is daarom niet noodzakelijk.

6 Conclusie

Het definitief oordeel van het CvB is dat hij het advies van de CWI overneemt voor zover dit betreft de kwalificatie van de feiten en het oordeel ten aanzien van [beklaagde 2]. [Beklaagde 2] heeft bij de verwerking van de data voor de publicatie onzorgvuldig gehandeld. Dat handelen kwalificeert als bedenkelijk gedrag in de zin van de Code 2018. Het CvB wijkt af van het advies ten aanzien van [beklaagde 1]. Hij wordt in deze niet verantwoordelijk gehouden voor het handelen van [beklaagde 2]. Het CvB neemt aanbeveling (i) en (ii) van de CWI over. Ook aanbeveling (iii) neemt het CvB over. Dit definitief oordeel ziet uitsluitend op de Beklaagden, [beklaagde 2] en [beklaagde 1]. Voor zover andere onderzoekers bij het onderzoek dat aan de onderzochte publicatie, of de [...] publicaties, betrokken waren en/of als medeauteur bij die publicaties staan vermeld, zijn zij niet aangemerkt als beklaagde. Er wordt over het handelen van deze andere onderzoekers niet geoordeeld, en hen wordt geen enkel verwijt gemaakt.

¹ [...]